

Een beroep – op Luther

Kreeg iemand in de Middeleeuwen een roeping, dan wist je het wel. Die begon dan een traject om geestelijke te worden; monnik vaak, of non. Ging Maarten Luther de omgekeerde weg? We naderen immers 31 oktober 2017: de dag dat hij 500 jaar geleden in Wittenberg als monnik en professor 95 stellingen op een kapeldeur heeft geplakt (!). Met harsballetjes waarschijnlijk. Spijkeren doe je niet in zo'n deur. En inderdaad, later heeft hij zijn monnikspij afgelegd. Dat bleek vooral toen hij trouwde met - ook al - een ex-non, Katharina van Bora. Dat protestantse huwelijk was beslist een *statement*.

Luther heeft een punt willen maken. En dat punt heeft zich zelfs in onze eigen taal genesteld in een klein, gewoon woordje. Het woord 'beroep'. Volgens Luther waren niet alleen geestelijken ergens toe geroepen, maar ieder mens. Elke volwassen man of vrouw had de roeping zich in te zetten voor een of andere zinvolle taak in het menselijk samenleven. Die roeping gold niet alleen voor een bier brouwende of ziekenverzorgende monnik, maar net zo goed voor elke bakker of schoenmaker. Die had ook een *Be-ruf*, een be-roep. Ieder een eigen roeping. Die Luther zelfs je Gods-dienst noemt!

Toch komen in protestantse sferen veel goede dingen uit de katholieke middeleeuwen vroeg of laat weer rustig terug. En dan bedoel ik niet alleen dat bier, dat ook de oerprotestant Luther wel kon waarderen. En ik zie ook niet alleen een zekere waardering voor Maria opbloeien – een meisje dat wist wat overgave was. Overgave! Een nogal jaloersmakende zeldzaamheid in onze cultuur van grip en *control*, en van therapie om dat weer af te leren. Eén van die goede dingen is mij nu zelf onlangs overkomen. Ik bedoel weer dat woordje 'beroep'.

De Gereformeerde Kerk vrijgemaakt van Duiven-Velp – hoe protestants wil je het hebben – heeft 'een beroep' op mij uitgebracht. Dat is protestants-kerkelijk jargon voor: de kerkleden hebben in ruime meerderheid ingestemd met een voorstel dat ik als predikant van deze kerkelijke gemeente mag worden bevestigd. Deze kerkgemeenschap 'beroept' mij. Dat is een verrassend hergebruik van dat breed uitgewaaierde woord 'beroep', en van dat werkwoord 'beroepen'.

Ineens heeft dat woord 'beroep' weer die bijzondere klank van een roeping tot een *geestelijk ambt*. Ik heb nog nooit gehoord van iemand die in een nogal protestants dorp zoals Staphorst, is 'beroepen' als burgemeester, laat staan als bakker. Of dat iemand vanuit zo'n soort dorp of stad een 'beroep' kreeg om er museumdirecteur te worden, of schoenmaker.

Het lijkt erop dat veel mensen, zelfs protestanten, ergens aanvoelen dat het iets speciaals heeft als iemand zich inzet voor een leven dat levend en van betekenis blijft als een hart ophoudt met kloppen en zelfs als deze wereld zou vergaan. Een inzet die andere beroepen niet degradeert als minder waardevol (integendeel! Gods-dienst!). Maar toch: een inzet die iets wereldvreemds heeft, iets aparts, iets 'geestelijks'. Geestelijk, niet omdat zo'n geestelijk ambt uiteindelijk gericht is op iets doorschijnends als een hemel. Dat is maar een tussenstadium. Het gaat in kerken echt om een Nieuwe Wereld. Om een leven dat hier en nu al kan beginnen, maar zich op die wereld dan doorzet. Sommigen noemen dat leven een *geestelijk* leven. Mij best – als je daarbij dan maar denkt aan *alle* soorten mensen, en niet alleen aan priesters, pastores of predikanten. En als die mensen, mochten ze bakker of schoenmaker zijn, met dat *geestelijke* leven voorlopig ook maar goed brood en goede schoenen afleveren. Met liefde!

Iemand die wel zo'n apart, *geestelijk* ambt heeft, een *geestelijke*, ja, die helpt anderen en zichzelf om zich voor te bereiden op die Nieuwe Wereld. En mocht ik daar als predikant of pastor dan overbodig zijn, dan kan ik daar misschien alsnog museumdirecteur of reisleader worden of zoiets. Met liefde!

Rob Nijhoff